

БЪЛГАРСКО ЧЕРНОМОРИЕ
Историческа библиография
Част I. 1878 — 2002

Никола Р. Казански

1. Общи съчинения — General Works

Извори — Sources

ДУЙЧЕВ, Иван. Извори за историята на Черноморието. //Средновековна България и Черноморието. С., 1982, 7-17.

Изследвания — Studies

АНГЕЛОВ, Димитър. Черноморието през IV—XV век. //Черно море. Варна, 1978, 452-485.

АНГЕЛОВ, Ст. Едно пътуване край бреговете на Черно море през XVIII век. //Мор. сговор, 1924, № 6, 33-35.

АНГЕЛОВ, Ст. Край бреговете на Черно море през 1792 година. //Мор. сговор, 1932, № 5, 15-16.

АНГЕЛОВ, Ст. Месемврийските черкви. //Нива, 1930, № 25, 8-10.

АНГЕЛОВ, Тодор. Варненското пристанище преди Освобождението. //Мор. сговор, 1929, № 6, 32-33.

- АНГЕЛОВ, Тодор. Кратки бележки за нашето мореплавание. //Мор. сговор, 1924, № 2, 3-4.
- АРНАУДОВ, В. Г. По бреговете на Черно море. //Бълг. турист, 1928, № 4, 58-61.
- БАТАКЛИЕВ, Иван. Нашият черноморски бряг (Географски преглед). Варна, 1932. 20 с.
- БЕШКОВ, Любен. Добруджа през вековете. С., 1999. 491 с.
- БОГАЛЕВ, В. Прокопаването на Гебедженския канал. //Сп. БИАД, 1927, № 14-16, 343-347.
- БОЖКОВ, Л. Размери на Черно море. //Сп. БИАД, 1926, № 7, 99-106.
- БОЛЧЕВ, Й. Месемврия. //Бълг. турист, 1924, № 9, 131-133.
- ВЕЛКОВ, Велизар, Ем. Драганов и В. Тъпкова-Заимова. Мълчаливи свидетели. По старите пътища на Черноморието. С., Нар. просвета, 1966. 116 с. (Попул. ист. библ.).
- Ист. студии за селищата край Черно море през Античността и Средновековието.
- ВЕЛКОВ, Велизар, Люба Огненова-Маринова и Жанна Чимбулева. Месамбрия - Месемврия // Несебър. С., Свят, 1991. 100 с. на рус., фр. и англ. ез.
- ВЕНЕДИКОВ, И. Из историята на нашия Черноморски бряг. //Пролом, 1923, № 1.
- ГАНЧЕВА, Мариана и Малина Георгиева. Културни общности край Черно море. //Пробл. култ., 1997, № 71, 26-32.
- ДОЛАПЧИЕВ, Георги Атанасов. Ахтопол. Мит, история, природа и икономика до края на XX век. С., 2000. 136 с.
- ИСТОРИЯ на българския военноморски флот. С., Военно изд., 1989. 291 с.
- ИСТОРИЯ на Поморие. Ч. 1. Анхило от древността до Освобождението. Поморие. 2000. 173 с.
- Авт.: М. Лазаров, В. Гюзелев, Е. Грозданова и В. Тонев.
- КАВАРНА. /Ч. 1/. От древността до Освобождението. С., ОФ, 1984. 255 с.
- Съст.: В. Василев, Ц. Генев и Д. Кисьов.
- КАВАРНА. Ч. 2. От 1878 до 1986 година. С., ОФ, 1987. 318 с.
- Съст.: Ц. Генев и Д. Кисьов.
- КАЛИАКРА. Т. 1. Крепостно строителство. С., БАН, 1990. 208 с.
- Авт.: Георги Джингов, Ана Балканска и Мария Йосифова.
- КАРАЙОТОВ, Иван, Петя Кияшкина и Константин Господинов. Бургас. Вечното пристанище. Сливен-Бургас, 2000. 120 с.
- КАРАТЕОДОРОВ, Васил. По нашето Черноморие. Географско-исторически очерк. С., Нар. младеж, 1955. 108 с.
- КЪНЧЕВ, Крум. Българското Черноморие. Поглед към родния бряг. Варна, 1961. 128 с.
- Пътеводител.
- МЕЛНИШКИ, Любен. Черно море и нашето Черноморие. С., Наука и изкуство, 1957. 244 с.
- МЛАДЕНОВ, Ст. Името на град Варна. //Мор. сговор, 1924, № 6, 24-25.
- НЕДЕВ, Стефан. Бойното минало на нашето Черноморие. //Изв. военноист. науч. д-во, 5, 1968, 132-143.
- НИКОЛОВ, Иван. Созопол. Етноложки аспекти на градската култура. // Бълг. етнол., 2000, № 2, 30-46.
- РАЙЧЕВСКИ, Стоян. Традиционни начини за добив на сол по западния бряг на Черно море. //Бълг. етногр., 1992, № 3, 49-56.
- СТАМАТОВ, Върбан. В мъглата. Българинът и морето. С., Летописи, 1992. 364 с.

СТЕФАНОВА, Слава. Исторически бележки относно режима за корабоплаване в Черно море. // Пробл. мор. право, 2 (22), 1988, 51-55.
ТОДОРОВА, Д. Морето в живота на варненката. //Бълг. етнол., 2000, № 2, 83-87.
ТОМОВ, Христо. Из Черноморието. Пътеводител. С., Мед. и физкулт., 1972. 132 с.
ШКОРПИЛ, Карел и Херменгилд Шкорпил. Черноморското крайбрежие и съседните подбалкански страни в Южна България. Археологически изследвания. // Сб. нар. умотв., 3, 1890, 1-40; 4, 1891, 102-155.
ANGELOV, Dimitar. Wichtigste momente in der politischen Geschichte des Schwarzmeergebietes vom 4. bis zur Mitte des 15. Jh. // Byzantinobulg., 7, 1981, 25-42.
DIMITROV, Bozidar. Sozopol in den Jahrhunderten. Sofia, Sofia-Press, 1987. 176 p.

2. Българското Черноморие в древността - Bulgarian Black Sea Coast in Ancient Times

Извори

ДАНОВ, Христо М. Херодот като извор за историята на Тракия, Македония, Пеония и Западното Черноморие. С., 1936. 106 с.

Изследвания

БАКАЛОВА-ДЕЛИЙСКА, Мария. Керамични находки от Западното Черноморие. //Изв. Археол. инст., 23, 1960, 253-260.
БЕШЕВЛИЕВ, Веселин. Два надгробни старохристиянски надписа от Черноморието. //Изв. Нар. музей - Варна, 9, 1973, 301-304.
БЕШЕВЛИЕВ, Веселин. Нова етимология на Pontos "Evskinos" и "Agyos". //Изв. ист. д-во, 13, 1933, с. 185.
БОЖИЛОВ, Иван. Към историческата география на Северозападното Черноморие. //Изв. Нар. музей - Варна, 11, 1975, 27-36.
БОЖКОВ, Л. Где се е намирало древното пристанище Кария? //Сп. БИАД, 1925, № 8, 118-123.
БРАШИНСКИ, Й. Б. За икономическите връзки на гръцките градове от Югозападното Черноморие в предримската епоха. //Археология, 1970, № 2, 7-19.
ВАСИЛЧИН, Иван. Глинени лампи от Черноморското крайбрежие на Южна Добруджа. //Изв. Нар. музей - Варна, 24, 1988, 59-70.
ВЕЛКОВ, Велизар. Древногръцките колонии по Черноморието и тяхната култура. //Год. Нац. инст. памет. култ., 3, 1984, /1985/, 6-10.
ВЕЛКОВ, Велизар. Пътища по Западното Черноморие в предримската епоха (VI—I век). //Изв. Варненското археол. д-во, 14, 1963, 25-34.
ВЕЛКОВ, Иван. Археологически бележки за Месемврийско. //Год. Нар. музей, /2/, 1920, 1921, 60-64.
ВЕЛКОВ, Иван. Бележки за колонизацията на градовете по нашето черноморско крайбрежие. //Изв. Ист. д-во, 13, 1933, 180-190.
ВЕНЕДИКОВ, Иван. Аполония на Черно море. //Археол. отквр. Б-я. С., 1957, 93-110.
ВЕНЕДИКОВ, Иван. Разкопките и проблемите на нашето Черноморие. //Археология, 1964, № 3, 46-51.
ДАНОВ, Христо М. Аполония Понтийска и Западният бряг на Черно море в класическата древност. //Балк. пр., 1946, № 8, 36-41.
ДАНОВ, Христо М. Връзките на Понтийското царство със Западното черноморско

- крайбрежие според новонамерени надписи. // Изв. Ист. д-во, 14-15, 1937, 54-70.
- ДАНОВ, Христо М. Древна Тракия и Черно море в творчеството на Платон и Аристотел. //Родина, 1996, № 4, 7-21.
- ДАНОВ, Христо М. Западният бряг на Черно море в древността. С., 1947. 148 с.
- ДАНОВ, Христо М. Из древната икономическа история на Западното Черноморие до установяването на римското владичество. //Изв. Бълг. археол. инст., 12, 1938, 185-258.
- ДАНОВ, Христо М. Към въпроса за проникването на траките в гръцките колонии на западния бряг на Черно море. //Изсл. К. Шкорпил, 1961, 201-208.
- ДАНОВ, Христо М. Към историята на Тракия и Западното Черноморие от втората половина на III в. до средата на I в. пр. н. е. //Год. СУ. Филос.-ист. фак., 47, 1952, № 2, 105-161.
- ДАНОВ, Христо М. Към старата история на Созопол, Западното Черноморие и Тракия. //Изв. Бълг. ист. д-во, 22-24, 1948, 180-202.
- ДАНОВ, Христо М. Характер и значение на гръцката колонизация по западния бряг на Черно море. //Археология, 1969, № 1, 13-21.
- ДАНОВ, Христо М. и Й. Б. Брашински. Ролята на Черно море в древността. //Черно море. Варна, 1978, 406-451.
- ДИМИТРОВ, Божидар. Бележки за Западно-черноморския крайбрежен път в античната епоха. //Векове, 1972, № 3, 43-46.
- ДИМИТРОВ, Божидар и А. Врачев. Пристанищната система на западнопонтийското крайбрежие (средата на II—I хилядолетие пр. н. е.). //Археология, 1982, № 1, 1-11.
- ДИМИТРОВ, Божидар и К. Порожанов. Икономическата характеристика на гръцките колонии по тракийския бряг на Черно море. Края на VII в. пр. н. е. — началото на V в. пр. н. е. //Векове, 1977, № 3, 24-30.
- ИВАНОВ, Сава Н. Ново мнение за произхода на имената Червено, Бяло и Черно морета. //Мор. сговор, 1929, № 2, 1-2.
- ИВАНОВ, Сава Н. Финикийците и връзките им с Черно море. //Мор. сговор, 1924, № 9, 4-6.
- КИТОВ, Георги. Ранно византийска крепост в летовище “Русалка” на Черно море. //Музеи и памет. култ., 1971, № 3, 9-15.
- КАЦАРОВ, Гавраил. Бележки върху пентаполията и хексаполията на Черно море. //Пер. сп. БКД, 61, 1900, 463-469.
- КАЦАРОВ, Гавраил. Из древната история на Варна. //Бълг. земя, 1931, № 3.
- КАЦАРОВ, Гавраил. Периплюсът на Черно море от Псевдо-Скимос. //Пер. сп. БКД, 61, 1900, 542-548.
- КАЦАРОВ, Гавраил. Старото име на Черно море. //Мор. сговор, 1925, № 2, с. 2.
- КОЙЧЕВ, Ат. и В. Мутафов. Ахтополското монетосечение през XIX век. “Църковните пари” в гр. Ахтопол. //Нумизматика и сфрагистика, 1999, № 2, 111-115.
- КОЛЕДАРОВ, Петър. Историческата география на Северозападното Черноморие по данните на Константин Багренородни. //Ист. пр., 1977, № 3, 50-64.
- КУЗМАНОВ, Георги и Асен Салкин. Антични амфори от акваторията на Черноморското крайбрежие на Южна Добруджа. //Изв. Нар. музей - Варна, 28 (43), 1992, 127-136.
- ЛАЗАРОВ, Михаил. Антични амфори (VI — I в. пр. н. е.) от Българското Черноморие. //Изв. Нар. музей - Варна, 9, 1973, 3-52.
- ЛАЗАРОВ, Михаил. Старинен летопис на Черноморието. //Турист, 1966, № 8, 8-10.

- ЛАЗАРОВ, Михаил. Черно море — кръстопът на древни цивилизации. //Мор. свят, 1987, № 7, 40-44.
- МИНЧЕВ, А. Вносът на късноантична червенолакова керамика по западния бряг на Черно море. //Изв. Нар. музей - Варна, 18, 1982, 17-30.
- МИРЧЕВ, Милко. Гръцки епиграфски паметници от черноморското крайбрежие и вътрешността. //Изв. Варненското археол. д-во, 8, 1951, 1-48.
- МИРЧЕВ, Милко. Епиграфски паметници от Черноморието. //Изв. Нар. музей - Варна, 4, 1968, 145-182.
- МИРЧЕВ, Милко. Латински епиграфски паметници от Черноморието. //Изв. Варненското археол. д-во, 9, 1953, 69-80.
- МИРЧЕВ, Милко. Нови епиграфски паметници от Черноморието. //Изв. Варненското археол. д-во, 11, 1960, 35-58; 12, 1961, 7-16.
- МИШЕВ, К. и В. Попов. Антични представи за Черно море. //Черно море. Варна, 1978, 10-13.
- НЕДЕВ, Стефан Т. Бойното минало на нашето Черно море. //Изв. военноист. науч. д-во, 5, 1968, 132-143.
- НЕДЕВ, Стефан Т. Походът на Савойския граф Амедей VI до Цариград и нашето черно море през 1366-1367 г. //Военноист. сб., 1971, № 5, 45-61.
- НИКОЛОВ, Д. Икономическа и демографическа характеристика на гръцките колонии по Черноморското крайбрежие. //Векове, 1982, № 6, 59-65.
- ПОРОЖАНОВ, Калин. Датировка на каменни котви с отвори от българското Черноморие. Постижения и проблеми. //Археология, 1989, № 1, 6-15.
- ПОРОЖАНОВ, Калин. Европейският тракийски бряг на Черно море между XVI и XVII в. пр. н. е. //Студ. проучв. 5. С., 1984, 5-28.
- ПОРОЖАНОВ, Калин. За датировката и принадлежността на каменните шокове от българското Черноморие. //Музеи и памет. култ., 1988, № 3, 35-38.
- ПОРОЖАНОВ, Калин. Пристанищата на Аполония и Месамбрия. //Трак. памет. Т. 3. Ч. 2. С., 1982, 438-458.
- ПОРОЖАНОВ, Калин. Пристанища по Западното Черноморие през Античността (по данни от оловните шокове от България). //Археология, 2000, № 1-2, 33-39.
- РАКЕВА-МОРФОВА, Златка. Римските частни и императорски тухли с печати от дунавското и черноморското крайбрежие. //Археология, 1970, № 3, 33-43.
- ТАЧЕВА-ХИТОВА, Маргарита. Ролята на преселниците от Мала Азия, Сирия и Египет в икономическия и културния живот на западнопонтийските градове през I—III в. //Изв. Нар. музей // Варна, 8, 1972, 17-44.
- ШКОРПИЛ, Карел. Археологически бележки от Черноморското крайбрежие. //Изв. Бълг. археол. инст., 6, 1930-1931, 1932, 57-88.
- ШКОРПИЛ, Карел. Мегалитни паметници и могилища, старини в Черноморската област. Ч. 1. С., 1925. 66 с.
- ШКОРПИЛ, Карел. Опис на старините в Черноморската област. Ч. 2. Светилища и паметници с изображенията на конници. С., 1927. 91 с.
- DANOV, Hristo. Altthraken und das Schwarze Meer bei Platon und Aristoteles. //In: II Congr. int. thracol. T. 1. Bucarest, 1980, 301-319.
- DANOV, Hristo. Zur Geschichte der aussenspolitischen Beziehungen der griechischen Kolonien an der Schwarzmeerküste in klassischer und hellenistischer Zeit. //Et. hist., 2, 1965, 3-17.
- DIMITROV, Bozhidar. Beobachtungen über die antike Topographie der südlichen Schwarzmeerküste. //St. balk., 10, 1975, 11-18.
- EHRHARDT, Norbert. Die politischen Beziehungen zwischen den griechischen

- Schwarmeergündungen und ihren Mutterstädten. Ein Beitrag zur Bedeutung von Kolonialverhältnissen in Griechenland. //Год. СУ. Ист. фак., 78, 1985, 1987, № 2, 78-117.
- HATZOPOULOS, M. B. Le Pont Euxin et le monde méditerranéen. //Год. СУ. Ист. фак., 78, 1985, 1987, № 2, 118-129.
- JURUKOVA, Jordanka. Particularités dans la circulation des monnaies Byzantines du VI—VII s. sur le littoral occidental de la Mer Noire. //Byzantinobulg., 2, 1966, 223-227.
- LAZAROV, M. La navigation le long du littoral thrace du Pont Euxin avant la colonisation grecque. //In: III Int. thrakol. Kongr. T. 2. Sofia, 1984, 63-68.
- МИХАЙЛОВ, Георги. Documents épigraphiques de la côte bulgare de la Mer Noire. //In: VII Congr. int. d'épigr. gr. lat. Bucuresti, 1979, 263-271.
- MINCEV, A. The Late Roman fine ware import to the Western Black-Sea coast. //In: Ancient Bulgaria. P. 2. Nottingham, 1983, 194-201.
- NIKOLOV, D. Caractéristiques économiques et démographiques des colonies grecques du littoral de la Mer Noire. //In: Thracia Pontica. T. 1. Sofia, 1982, 97-107.
- POROGEANOV, Kalin. Navigation et commerce de la population du littoral européen de la Mer noire de la Thrace ancienne avec les peuples de la Méditerranée orientale (XVI—XII s. av. n. e.). //In: III Int. thrakol. Kongr. T. 2. Sofia, 1984, 69-72.
- ПРОКОВОВ, I. Die traditionelle Seekultur der bulgarischen Schwarzmeerküste. (Vorbermerkungen). //In: Thracia Pontica. T. 1. Sofia, 1982, 220-222.
- TODOROVA, Henrieta. More about "Vicina" and the West Black Sea coast. //Et. balk., 1978, № 2, 124-138.
- TODOROVA, Henrieta. Das Spätneolithikum an der westlichen Schwarzmeerküste. //St. praehist., 1-2, 1978, 136-145.
- VINOGRADOV, Jurij G. Der Pontos Euxeinos als politische, ökonomische und kulturelle Einheit und die Epigraphik. //Год. СУ. Ист. фак., 78, 1985, 1987, № 2, 9-77.

3. Средновековие (VII—XIV век) — Middle Ages

Извори

- Български средновековни градове и крепости. Т. 1. Градове и крепости по Дунав и Черно море. Варна, Г. Бакалов, 1981. 440 с.
Съст.: А. Кузев и В. Гюзелев.

Изследвания

- ГЕОРГИЕВ, Светозар. Амедей VI Савойски — Зеленият граф и походите му срещу черноморското крайбрежие. //Бълг. ист. б-ка, 2, 1929, № 4, 72-101.
- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Нови данни за историята на България и град Несебър през 1257 г. //Векове, 1972, № 1, 10-16.
- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Някои аспекти на византийското присъствие в Българското Черноморие от края на XIII до средата на XV век. //Преслав. Т. 4. С., 1993, 386-398.
- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Очерк върху историята на Несебър в периода 1352-1453 г. //Год. СУ. Филос.-ист. фак., 64, 1970, 1972, № 3, 56-98.
- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Очерци върху историята на българския североизток и Черноморието. Края на XII — началото на XV в. С., Боруна, 1995. 144 с.
- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Сведения за историята на Варна и Анхиало (Поморие) през XI в. в житието на Кирил Филеот. //Изв. Бълг. ист. д-во, 28, 1972, 315-333.

- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Средновековната крепост Калиакра през XIII — средата на XV в. //Изв. Нар. музей // Варна, 9, 1973, 123-138.
- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Черноморската област в политическата история на Средновековна България (VII—XIV в.). //Чиракман. С., 1982, 76-82.
- ГЮЗЕЛЕВ, Васил. Chronicon Mesembriae (Бележки върху историята на българското Черноморие в периода 1366-1448 г.). //Год. СУ. Ист. фак., 66, 1972-1973, 1975, 147-193.
- ДИМИТРОВ, Божидар. България в средновековната морска картография XIV—XVII век. С., 1984. 43 с.
Атлас съдържащ 64 цв. карти.
- ДИМИТРОВ, Божидар. Първото българско царство и южното Черноморие (Загора). //Средновековна България и Черноморието. С., 1982, 57-66.
- ДИМИТРОВ, Божидар. Следи от прабългарско заселване по южното Черноморие (IX—X в.). //Плиска-Преслав. 2. С., 1981, 215-217.
- ДИМИТРОВ, Димитър Илиев. Прабългарите по Северното и Западното Черноморие. Към въпроса за тяхното присъствие и история в днешните руски земи и ролята им при образуването на българската държава. Варна, Г. Бакалов, 1987. 304 с.
- ИВАНОВ, Сава Н. Името на Черно море според мюсюлманските писатели от VIII до X век. //Мор. сговор, 1924, № 6, 2-3.
- КОЛЕДАРОВ, Петър. Българската средновековна държава и Черноморския бряг. //Средновековна България и Черноморието. С., 1982, 18-38.
- НАУМОВ, Е. П. Из история болгарского Причерноморья в конце XI в. //Bulg. Hist. Rev., 1976, № 1, 47-59.
- РАШЕВ, Рашо Ст. Старобългарски валове по Черноморието. С., Мед. и физкулт., 1982. 52 с.
Историко-археологически очерк с маршрути.
- GJUZELEV, Vasil. Il Mar Nero ed il suo litoral nello storia del Medioevo bulgaro [VII—XV v.]. //Byzantinobulg., 7, 1981, 11-24.
- KUZEV, A. Mittelalterliche Stдdte an der Westkьste des Schwarzen Meeres nцrdlich des Balkangebirges. //Byzantinobulg., 7, 1981, 271-276.
- TODOROVA, E. The Black Sea interests of the Italians and the Bulgarian ports (XIIIth—XVth centuries). //Byzantinobulg., 7, 1981, 229-237.

4. Османско владичество (15—19 век) — Ottoman Rule

Извори

- БЕШЕВЛИЕВ, Веселин. Печатни карти, изобразяващи Черно море и западното му крайбрежие от XV до XIX в. Сравнителен преглед. //Изв. Нар. музей - Варна, 16, 1980, 130-137.
- БЕШЕВЛИЕВ, Веселин. Турска военна карта на Северното и част от Западното Черноморие от втората половина на XVIII в. //Изв. Нар. музей - Варна, 18, 1982, 126-138.
- ГРОЗДАНОВ, Елена и С. Андреев. Османско-турски документи за южното българско Черноморие и прилежащия му район (във фонд Поморие на Ориенталския отдел на Народната библиотека “Кирил и Методий”). //Векове, 1980, № 6, 80-89.
- ДИМИТРОВ, Божидар. Документи за корабостроене и корабоплаване по българското Черноморие през XVI—XVII век. С., Борина, 1996. 80 с.
- ЦВЕТКОВА, Бистра. Материали за стопанската история на селищата по Черноморието и в някои прилежащи области от XVI в. //Изв. Нар. музей - Варна,

3, 1967, 149-164.

ЦВЕТКОВА, Бистра и Н. Попов. Нови документи за соларството по южното Черноморие от XV в. //Изв. муз. Югоизт. България, 5, 1982, 89-131.

Изследвания

БОЕВ, Ради. Антитурското движение на населението от българското черноморско крайбрежие през руско-турската война 1828-1829 г. //Военноист. сб., 1970, № 5, 18-38.

БОЕВ, Ради. Руския флот и борбата за Черно море през XVIII и XIX в. //Черно море. Варна, 1978, 508-530.

БОЕВ, Ради. Участието на българи в корабоплаването по Дунава и Черно море през втората половина на XVIII в. //Корабостр. и корабопл., 1967, № 23-34.

ГАНЧЕВ, лейтенант. Обсадата на Варна от 1828 г. //Изв. Варненското археол. д-во, 5, 1912, 8-24.

ГРОЗДАНОВА, Елена и Стефан Андреев. Поморийските солници като приходаизточник на османската държава (XV—XIX в.). //Изв. Инст. ист., 27, 1984, 274-362.

ГРОЗДАНОВА, Елена и Стефан Андреев. Соларството по българското Черноморие през XV—XIX в. С., Нар. библ. “Кирил и Методий”, 1982. 175 с.

- Рец.
1. С. Димитров. //Векове, 1984, № 1, 81-85;
  2. М. Тодорова. //Ист. пр., 1984, № 2, 122-124;
  3. S. Ivanova. //Bulg. Hist. Rev., 1984, № 2, 107-110;
  4. E. Radusev. //Et. balk., 1984, № 3, 143-145.

ДИМИТРОВ, Божидар. Корабостроене и корабоплаване в Черно море и по българския бряг през XVI—XVII век. //Мор. свят, 1990, № 12, 31-33.

ДИМИТРОВ, Г. Сражението при Варна в 1444 година. //Изв. Варненското археол. д-во, 3, 1910, 49-85.

ДОБРЕВ, Димитър. Из действията на флота по случай двадесетгодишнината от Балканската война. Спомен. //Мор. сговор, 1932, № 9, 13-16.

КАБАКЧИЕВ, Ст. Спомени за град Варна от времето на Кримската война. (1853-56 г.). //Изв. Варненското археол. д-во, 3, 1910, 31-48.

НИКОВ, Петър. Едно неизвестно описание на българския черноморски бряг от XVIII век. //Год. СУ. Ист.-филол. фак., 28, 1931-1932, 1932, № 3, 1-60.

ОВЧАРОВ, Николай. Корабоплаването по българското Черноморско крайбрежие (XIV—XIX в.). С., Унив. изд., 1992. 155 с.

По данни от рисунки-графити в църквите на Несебър.

ПАСКАЛЕВА, Виржиния. Черно море и Черноморието през епохата на османското владичество в българските земи. //Черно море. Варна, 1978, 486-507.

САКЪЗОВ, Иван. Едно неизвестно за нас описание на Варна от 1786 година. //Мор. сговор, 1928, № 4, 7-9.

САКЪЗОВ, Иван. Черно море и стопанските връзки на България с чужбина през XVI и XVII век. //Мор. сговор, 1929, № 6, 20-24.

ТОНЕВ, Велко. Западното Причерноморие в зараждането на историческата българистика. //II Нац. школа мл. ист. Ч. 1. С., 1981, 17-32.

ТОНЕВ, Велко. Западното Черноморие и италианското корабоплаване през XVIII—XIX в.. //България, Италия и Балканите. С., 1988, 186-194.

ТОНЕВ, Велко. Източният въпрос, Черно море и българите (до 1878 г.). //I Межд. конгр. бълг. Соц. рев. дв. 1. С., 1982, 287-295.

ТОНЕВ, Велко. Каварна се вдигна. Изследване, документи и материали за въстанието

- на каварненци през 1877 г. С., 1997. 136 с.
- ТОНЕВ, Велко. Освобождението на Варна и варненския край от османско иго. //Изв. Нар. музей - Варна, 15, 1980, 49-76.
- ТОНЕВ, Велко. Отзвукът на Априлското въстание по Черноморието и Североизточна България. //Изв. Държ. архиви, 70, 1998, 303-330.
- ТОНЕВ, Велко. Революционно-освободителна борба по Болгарскому Черноморскому побережью в эпоху национального Возрождения Болгарии. // Bulg. Hist. Rev., 1982, № 2, 49-66.
- ТОНЕВ, Велко. Черноморският проблем през XVIII и XIX век. //Ист. пр., 1992, № 5, 3-22.
- ЦВЕТКОВА Бистра. Нови документални данни за соларството по южното българско Черноморие от XV в. //Изв. муз. Югоизт. България, 5, 1982, 89-131.
- OVCHAROV, Nikolaj D. Ships and shipping in the Black Sea (XIV—XIX centuries). Sofia, Sofia University Press, 1993. 151 p.
- По данни от рисунки-графити в църквите на Несебър.
- PASKALEVA, Virginia. La Mer Noire et son littoral à l'époque de la domination ottomane sur les terres bulgares. //Bulg. Hist. Rev., 1975, № 3, 78-94.
- SPISAREVSKA, Joana. Le réseau routier entre l'Adriatique et la Mer Noire dans le cadre des échanges commerciaux des territoires bulgare aux Xe-XVIe siècles. //Et. hist., 9, 1979, 151-172.
- TONEV, Velko. Le développement culturel des Bulgares en Dobrudza et dans la region de la Mer Noire occidentale (à l'époque de la Renaissance bulgare). //Bulg. Hist. Rev., 1983, № 3, 55-65;

5. Нова и най-нова история (1878—2002) — History of Modern Times

Изследвания

- БОЕВ, Ради. Антитурското движение на населението от българското черноморско крайбрежие през Руско-турската война 1828-1829 г. //Военноист. сб., 1970, № 5, 18-38.
- БОЕВ, Ради. Военният флот на България 1879-1900. С., 1969. 112 с.
- БОЕВ, Ради. Руският военноморски флот в обсадата на крепостта Варна през 1828 г. //Военноист. сб., 1972, № 3, 77-88.
- БОЕВ, Ради. Участието на частите от Военноморския флот в Деветосептемврийското народно антифашистко въстание през 1944 г. //Военноист. сб., 1969, № 3, 12-31.
- ВЕЛЕВ, П. Някои въпроси от миналото на бреговата артилерия по Черноморието до Първата световна война. //Военноист. сб., 1967, № 1, 84-90.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Българската флотска мисия в Украйна и Южна Русия през 1918 г. //Минало, 2001, № 2, 64-73.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Български морски народен сговор. //Ист. пр., 1989, № 1, 18-29.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Българското търговско параходно дружество във Варна през годините на Втората световна война и до национализацията у нас (1939-1947). //Изв. Държ. архиви, 45, 1983, 75-88.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Една среща с Йосиф Сталин. //Минало, 2000, № 2, 64-79.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Митрополит Симеон Варненско-Преславски (1840-1937). Кратък биографичен очерк по случай 150 години от рождението му. С., 1992. 115 с.

- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Морската култура на буржоазна България (1878-1944). //Втори международ. конгр. бълг. Докл. Т. 8. С., 1988, 271-284.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Народният морски съюз в България (1945-1947). //Ист. пр., 2001, № 1-2, 81-104.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Опитите за одържавяване на Българското търговско параходно дружество във Варна. //Изв. Държ. архиви, 44, 1982, 33-49.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Отчет на българския военноморски експерт за конференцията в Монтрьо през 1936 г. //Военноист. сб., 1991, № 2, 130-143.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Създаване и начална дейност на Българското търговско параходно дружество във Варна. //Изв. Държ. архиви, 38, 1979, 107-118.
- ВЪЛКАНОВ, Вълкан. Усилия за създаване на морска култура и традиция у нас в периода между двете световни войни. //Държ.-пол. трад. бълг. земи. В. Търново, 1980, 205-214.
- ВЪЛНАРОВ, Т. Д. Действията на турския крайцер “Асар-и-Тефик” през Балканската война 1921-13 г. в Черно море и неговото потопяване. //Военноист. сб., 1938, № 34, 150-156.
- ВЪРБАНОВ, Хр. Спомени за Варна 1875-1881 г. //Изв. Варненското археол. д-во, 5, 1912, 38-46.
- ДОНЕВ, Д. Българското Черноморие по пътя на социалистическото преобразяване. //Черно море. Варна, 1978, 580-587.
- КАНАВРОВ, Дарин. Миночистенето по Черноморското крайбрежие през 1916 г. //Море, 1996, № 9-10, 23-25.
- КАНАВРОВ, Дарин. Руските ескадрени миноносци тип “Новик” в нападенията над българските черноморски градове. //Ист. пр., 2001, № 5-6, 138-146.
- КОЖУХАРОВ, А. Безвъзвратните загуби на България по речно-морските съобщения през Втората световна война. //Ист. пр., 2001, № 3-4, 173-185.
- КОЖУХАРОВ, А. Морският десант със специално предназначение през 60-80 години на ХХ век. //Военноист. сб., 1999, № 5, 107-125.
- ПАВЛОВ, В. Черно море и политиката на крайбрежните държави и на великите сили (1878-1918). //Черно море. Варна, 1978, 531-568.
- ПОПОВ, Васил. Атаката на Хамидие — 8/21 ноемврий 1912 г. //Военен журнал, 1931, № 4, 121-131.
- ПРУДКИН, Антон Макаров. Записки на моряка. Т. 1. 1931.
2. прераб. и доп. изд. Стара Загора, 1997. 496 с.
- РАЙЧЕВСКИ, Стоян. Българинът и морето. С., НБКМ, 1997. 142 с.
Етнографско изследване.
- СТЕФАНОВА, С. Международен режим на Черноморските протоци. /Конвенции 1779-1958/. //Черно море. Варна, 1978, 588-604.
- SPASOV, L. Projets de Pacte de la Mer Noire a la veille de la deuxieme guerre mondiale. //Et. balk., 1982, № 1, 85-100.

СПИСЪК НА ИЗТОЧНИЦИТЕ И СЪКРАЩЕНИЯТА ИМ

Списания

	Археология. София
Балк. пр.	Балкански преглед. София
Бълг. етногр.	Българска етнография. София

Бълг. етнол.	Българска етнология. София
Бълг. земя	Българска земя. Месечно списание за стопанство и култура. София
Бълг. ист. б-ка	Българска историческа библиотека. София
Бълг. турист	Български турист. Орган на Българското туристическо дружество. София
	Векове. София
	Военен журнал. София
Военноист. сб.	Военноисторически сборник. София
	Год. СУ. Ист. фак. Годишник на Софийския университет "Свети Климент Охридски". Исторически факултет. София
Год. Нар. музей	Годишник на Народния музей. София
Год. Нац. Инст. памет. култ.	Годишник на Националния институт за паметниците на културата. София
Изв. Археол. инст.	Известия на Археологическия институт. София
Изв. Бълг. археол. инст.	Известия на Българския археологически институт. София
Изв. Варненското археол. д-во	Известия на Варненското археологическо дружество. Варна
Изв. военноист. науч. д-во	Известия на военноисторическото научно дружество. София
Изв. Държ. архиви	Известия на Държавните архиви. София
Изв. Ист. д-во	Известия на Историческото дружество
Изв. муз. Югоизт. България	Известия на музеите от Югоизточна България. Пловдив
Изв. Нар. музей // Варна	Известия на Народния музей във Варна. Варна
Ист. пр.	Исторически преглед. София
Корабостр. и корабопл.	Корабостроене. Корабоплаване. Месечно списание. Варна
	Минало. София
Мор. свят	Морски свят. Варна
Мор. сговор	Морски сговор. Официален орган на Български народен морски сговор. Варна
	Море. Варна
Музеи и памет. култ.	Музеи и паметници на културата. София
	Турист. София
	Нива. Седмично илюстрирано списание за култура, изкуство, литература и наука. София
	Нумизматика и сфрагистика. София
Пер. сп. БКД	Периодическо списание на Българското книжовно дружество. София
Пробл. култ.	Проблеми на културата. София
Пробл. мор. право	Проблеми на морското право. София

	Родина. София
	Пролом. Списание за културен и обществен живот. Излиза два пъти в месеца. София
Сб. нар. умотв.	Сборник за народни умотворения, наука и книжнина. София
Сп. БИАД	Списание на Българското инженерно-архитектурно дружество. София
Bulg. Hist. Rev.	Bulgarian Historical Review. Sofia
Byzantinobulg.	Byzantinibulgarica. Sofia
Et. balk.	Etudes balkaniques. Sofia
Et. hist.	Etudes historiques. Sofia
St. balk.	Studia balkanica. Sofia
St. praehist.	Studia praehistorica. Sofia

Сборници

Археол. отквр. Б-я	Археологически открития в България. Сборник. С., 1957. 242 с.
България, Италия и Балканите	България, Италия и Балканите. Обществено-исторически и културно-естетически взаимоотношения. XV–XX век. Четвърта българистична българо-италианска конференция. Доклади. София, 22-25 май 1984. С., БАН, 1988. 368 с.
Втори междунар. конгр. бълг.	Втори международен конгрес по българистика. София, 1986. Доклади. С., 1988.
Държ.-пол. трад. бълг. земи	Държавно-политически традиции по българските земи. Сборник с материали от Втора национална конференция на младите историци. Велико Търново, 1979. В. Търново, 1980. 501 с.
Изсл. К. Шкорпил	Изследвания в памет на Карел Шкорпил. С., БАН, 1961. 438 с.
Плиска-Преслав	Плиска-Преслав. Т.2. Прабългарската култура. Матер. бълг.-съв. среща. Шумен 1976. С., 1981; Т. 3. Славяни и номади. VI–XII в. Межд. симп. слав. археол. Рилски манастир 1977. С., 1981.
I Межд. конгр. бълг. Соц. рев. дв.	I Международен конгрес по българистика. София, 1981. Доклади. Социални и революционни движения в България и мястото им в световния революционен процес. Т. 1. Националноосвободителни движения XV–XX в. С., 1981.
II Нац. школа мл. ист.	II Национална школа на младите историци. 1980. Т. 1-2. Историческата българистика в чужбина. Ч. 1. История на България. Ч. 2. Етнография и лингвистика. С., 1981.

	Преслав. Т. 1-6. С., 1968-1993.
Средновековна България и Черноморието	Средновековна България и Черноморието. Сб. док. науч. конф. Варна 1980. Варна, 1982.
Студ. проучв. 5	Студентски проучвания. 5. С., 1984.
Трак. памет.	Тракийски паметници. С., 1976-.
Черно море	Черно море. Варна, 1978.
Чиракман	Чиракман. Карвуна. Каварна. С., 1982.
Ancient Bulgaria	Ancient Bulgaria. Papers presented to the International Symposium on the ancient history and archaeology of Bulgaria. University of Nottingham, 1981. P. 1-2. Nottingham, 1983.
VII Congr. int. d'épigr. gr. lat.	VII Congrès international d'épigraphie grecque et latine. Constanza, 1977. Actes. București, 1979.
II Congr. int. thracol.	II Congrès international de thracologie. Bucarest, 1976. Actes. T. 1-2. Bucarest, 1980.
III Int. thrakol. Kongr.	III Internationaler thrakologischer Kongress zu Ehren W. Tomascheks. Wien, 1980. T. 1-2. Sofia, 1984.
Thracia Pontica	Thracia Pontica. Premier symposium international. Thème générale "La Mer Noire et le Monde Méditerranéen". Sozopol, 1979. T. 1. Sofia, 1982.